

Nederlands onderzoek in den vreemde

Overwinterende ganzen in Turkije

Omdat ornithologen zelden Turkije in de winter bezoeken, zijn er weinig gedetailleerde gegevens over overwinterende ganzen in Turkije. Van 1968 tot en met 1973 en van 1986 tot en met 1990 zijn er ganzen geteld. De meeste ganzen slapen ver van hun foerageergebieden zodat het is aan te bevelen tellingen te verrichten in de vroege ochtenduren. In januari 1992 hebben Nederlanders te zamen met leden van de Society for the Protection of Nature in Turkey een maand lang tellingen uitgevoerd. In een rapport worden alle gegevens samengevat die bekend zijn over de ganzen in de winter in Turkije. De Kolgans komt er in wisselend aantal voor (27.000 tot 80.000 exemplaren). De jacht op ganzen veroorzaakt enorm veel verstoringen, de afstanden die ze vliegen zijn groot en de troepen zijn klein. Drie gebieden worden genoemd waar de ganzen zouden moeten worden beschermd. In koude winters verlaten de Kolgansen Turkije, maar het is niet duidelijk waar ze dan heengaan. Mogelijk naar Noord-Syrië. Ten gevolge van onduidelijke oorzaken, mogelijk jacht, zijn de Grauwe Ganzen in sommige gebieden niet algemeen voorkomend. Dwergganzen, Rietganzen en Roodhalsganzen zijn regelmatig overwinteraars in Turkije maar in slechts kleine aantallen.

Lieuwe J. Dijkse & Michel C.M. Klemann: *Wintering Geese in Turkey*, January 1992. 24 bladzijden, 3 bijlagen, 8 figuren, 5 tabellen (1994). WIWO-report 50, Zeist. Prijs f 15,-. Bestellingen door overmaking op gironummer 2 666 009 ten name van Stichting WIWO, Lindengracht 9, 3633 AS Vreeland, onder vermelding van WIWO-report nummer 50.

Ornithologische studies in Egyptische wetlands 1989-1990

De Stichting Werkgroep International Wad- en Watervogel Onderzoek (WIWO) heeft in een ruim vierhonderd bladzijden dik rapport, verslag uitgebracht van een onderzoek door internationale teams naar de vogels in de Egyptische wetlands in de winter 1989-1990 en in het voorjaar van 1990.

Omdat de Egyptische wetlands in Afrika van groot belang voor de overwinterende en doortrekkende vogels zijn en vooral van 'Beneden-Egypte' maar heel weinig over de watervogels bekend is, zijn de verzamelde gegevens van het allergrootste belang.

Er zijn tellingen verricht vanuit de lucht, vanaf boten en langs de oevers, maar ook van de voorjaarstrek en biometrische en voedselgegevens van steltlopers, terugmeldingen van geringde vogels en de macrofauna in de wetlands die als voedsel dient voor de watervogels.

De gegevens die zijn verzameld gedurende dit project dienen voor de basis van een programma van systematische monitoring van de ecologische elementen van de biotopen in de wetlands van Egypte. Men hoopt dat dit nationaal wijde programma voldoende hulp en medewerking zal

kunnen ontvangen. Het rapport zal voor de verantwoordelijke instellingen in Egypte hopelijk aanleiding geven de Egyptische wetlands met grotere zorg te beschermen en te behouden. Nederlanders hebben een groot aandeel in het onderzoek en het behoud van watervogels in Egypte. Talloze soorten overwinteren en trekken daar door in enorme aantallen. In Egypte, onder aan de Nijldelta die in het noorden zo'n 350 kilometer breed is, worden jaarlijks enorm veel watervogels geschoten, maar er wordt ook gevangen met klapnetten, mistnetten, vangst met netten vanaf een bootje, kwartelnetjes en met de zogenaamde 'sound & net trap' waarbij de combinatie van microfoon, bandrecorder en zware netten 's nachts de vogelvangst wordt bedreven.

De markten van Port Said en Damietta werden regelmatig bezocht om te kijken welke vogelsoorten daar zoal worden aangeboden. Deze zijn zowel levend als dood (soms ingevroren). Vrijwel alle vogels werden op de eerste dag al verkocht en de vraag was groter dan het aanbod. In maart was het aanbod het grootst en de beste tijd van de dag om een goede indruk van het aanbod van de verkopers van vogels (dood of levend) te verkrijgen, was in de vroege ochtenduren. In totaal werd het aanbod van 11.709 vogels vastgesteld. Ruim veertig vogelsoorten werden aangeboden van Fuut, Kleine Zilverreiger, Purperreiger, Smient, Pijlstaart, Stobeend, Waterhoen, Purperkoet, Meerkoet, Tureluur, Kokmeeuw, Zomertortel, Palmtoortel tot Hop, Boerenzwaluw, Witte Kwikstaart, Zanglijster en Huismussen. Een lijst van vondsten van buitenlandse ringen in Egypte verschaft interessante informatie. In totaal werden 1543 vogels (waarvan 915 waadvogels) van een ring voorzien nadat maten en gewicht waren opgenomen. Ofschoon de tellingen een belangrijk deel van de tekst voor zich opeisen, zijn ook afzonderlijke artikelen in het rapport opgenomen over de voorjaarstrek, over rui, maten en gewichten van gevangen vogels, maaginhouden en uitwerpselenonderzoek, stootvogeltrek in het voorjaar bij Suez, status van kolonie Koereigers, de broedbiologie van de Strandplevier, broedpopulaties van meeuwen en sterns in Noord-Egypte, de populatie Flamingo's in Egypte, Egypte als belangrijkste overwinteringsgebied van de Dwergmeeuw, de Grijsze Wouw in Noord-Egypte, waarnemingen van Blauwvleugeltaling, Gestreepte Strandloper, Armeense Meeuw en Vale Oeverzwaluw.

P.L. Meininger & G.A.M. Atta eds.: *Ornithological studies in Egyptian wetlands 1989/90*. 402 bladzijden, tabellen, figuren, kaartjes, zwartwitfoto's (1994). FORE-report 94-01, WIWO-report 40, Vlissingen/Zeist. Prijs f 35,-. Te bestellen door dit bedrag over te maken op postgirorekening 2 666 009 ten name van de Stichting WIWO, Lindengracht 9, 3633 AS Vreeland, onder vermelding van 'WIWO-report 40, Meininger & Atta'. Een korte versie van het rapport in het Arabisch is gratis verkrijgbaar bij de Foundation for Ornithological Research in Egypt (FORE), Peter L. Meininger, Lisztlaan 5, 4384 KM Vlissingen, (0118) 46 94 72.